

мастеракадемскестудијеинтегралниурбанизам

називпредмета	методологија планирања
школскагодина	2018/19
статус	обавезни
наставник	доц. др Данијела Миловановић Родић
e-mail контакт	danmilrod@gmail.com
учесници у настави	
сарадници	асс. Јелена Радосављевић
координаторсц	др Ксенија Лаловић, ванр.проф.
условизаупис	

година	Друга
семестар	3
ЕСПБ	4
бр.кабинета	
часовиактивненаставе	
предавања	2
вежбе	2
др. обл.нас.	0
сам.истр.рад	0
часовипасивненаставе	
у сем./нед	2
испитнирок	30

садржај предмета

циљ:	Упознавање са основним питањима улоге, обухвата и домена урбанистичког планирања, али и осталих инструмената планирања и управљања просторним развојем. Овладавање материјом која се тиче процеса планирања и планерске методологије. Истраживање односа урбанистичког планирања, урбаног дизајна и пројектовања међусобно, као и са осталим инструментима управљања просторним развојем. Овладавање знањима и вештинама од значаја за израду планских докумената: (1) упознавање са основним методама које се употребљавају у планирању, и (2) оспособљавање за дизајн процеса планирања.
теоријска и практична настава:	У оквиру теоријског дела настава методологија планирања и планерски методи се разматрају у оквиру рационалног и колаборативног модела планирања и различитих типова планских инструмената. Тема овогодишњег практичног дела наставе је КУЛТУРА СЕЋАЊА: РАЗУМЕВАЊЕ И УЧЕЊЕ ОД ПРОШЛОСТИ, у оквиру које ће бити истраживан развој модела урбанистичког планирања у Србији у периоду од 1945. године до данас.
метод извођења наставе:	Настава на предмету обухвата предавања ex-cathedra, дискусију на часу и вежбе. На вежбама студенти дискутују на изабране теме и раде неколико мањих практичних радова. У функцији бољег разумевања специфичне теме у настави ће гостовати релевантни и угледни професионалци из света теорије и праксе урбанизма Србије.
основна литература:	Бајић Брковић, М. (2000). Огледи о планирању и одрживом развоју града. Београд: Архитектонски факултет Универзитета у Београду. Избор поглавља. Innes, J., Booher, D. (2010) Planning with Complexity: An Introduction to Collaborative Rationality for Public Policy, New York: Routledge Healey, P. (2010) Making Better Places: The planning project in the twenty-first century, Hampshire: Palgrave Macmillan Fainstein, S., Campbell, S. (ed) Readings in Urban Theory, Blackwell Publishing Вујошевић, М. (2003). Планирање у постсоцијалистичкој транзицији. Београд: ИАУС. Избор поглавља. Лазаревић Бајец, Н. (2000). Теорија планирања. Београд: Архитектонски факултет Универзитета у Београду. Избор поглавља. Миловановић, Д. (1997). Град договора. У Милић, В.; Ђокић, В. (ур). Престоница Београд. Београд: Архитектонски факултет. Миловановић Родић, Д. (2004). Унапређење учешћа грађана у урбанистичком планирању уз подршку информационалних и комуникационих технологија. Магистарска теза. Избор поглавља. Миловановић Родић, Д. (2013). Редифинисање модела учешћа грађана у урбанистичком планирању Србије у складу са комуникативно-колаборативном парадигмом. Докторска дисертација.Избор поглавља. Миловановић Родић, Д. (2015). Едукација за рехабилитацију позиције и улоге урбаниста у процесима управљања развојем града. У Маруна, М., Чолић, Р. (ур). Иновативни методолошки приступ изради мастер рада: Допринос едукацији профила урбанисте. Београд: Универзитет у Београду, Архитектоснки факултет. Milovanović Rodić, D., Čolić, R., Maruna, M. (2018). Integrated urban projects framework: introducing new instruments for effective urban governance in Serbia. In Anguillari, E., Dimitrijevic, B. (ed). Integrated urban planning: directions, resources and territories. Delft: University of Technology
проширена литература:	Бајић Брковић, М. (ур) (1999). Одрживост и град. Београд: Архитектонски факултет Универзитета у Београду. Избор поглавља. Благојевић, Љ. (2007). Нови Београд: Оспорени модернизам. Београд: Завод за уџбенике, Архитектонски факултет и Завод за заштиту споменика културе. Избор поглавља. Крстић, Б., Пајовић, Д. (1987). Законодавство урбанизма, архитектуре, баштине, човјекове средине, просторно гуњење. Београд: Научнакњига.

Крстић, Б. (2014). Атинска повеља и мисао архитеката и урбаниста ФНРЈ 1950-их. Београд: Библиотека Бранислава Крстића и Универзитет у Београду Архитектоски факултет.

Максимовић, Б. (1962). Урбанизам у Србији, Грађевинска књига Београд. Избор поглавља.

Милићевић, Г. (1990). Урбана економика. Београд: Економски факултет. Избор поглавља.

Nedović-Budić, Z., Cavić, B. 2006: Waves of planning: framework for studying the evolution of planning systems and empirical insights from Serbia and Montenegro. Planning perspectives 21. London.
<https://ubrisa.ub.bw/bitstream/handle/10311/738/cavic2006WAVES.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Newman, P., Thornley, A. (1996). Urban Planning in Europe: International Competition, National Systems, and Planning Projects. London: Routledge.

Искрство прошлости. Београд: Плато. (1. издање 1985). Избор поглавља.

Петовар, К. (2003). Наши градови између државе и грађанина. Београд: ГФ, АФ, ИАУС. Избор поглавља.

Stierli, M., Kulic, V. (2018). Toward a Concrete Utopia: Architecture in Yugoslavia 1948-1980. New York: The Museum of Modern Art.

Стојков, Б. (1992) Методе анализе и синтезе у просторном планирању. Београд: Географски факултет. Избор поглавља.

Урбанизам Београда. Часопис за планирање развоја, изградњу и просторно уређење Београда 1 (1969) – 67 (1981). Београд: Завод за планирање развоја, изградњу и просторно уређење Београда.

Цагић Милошевић, В., Међо, В. (2014). Закони за архитектуру и урбанизам у Србији од 1945 до 2012. Београд: Универзитет у Београду Архитектоски факултет.

ИСХОДИ
предмета:

Студенти стичу знања и вештине потребне за:

- Разумевања дисциплине планирања: позиције, улоге и модела
- Разумевање утицаја развојног контекста и вредносног система на планирање / разумевање порекла разноликости модела, пракси и искустава планирања / еволуције модела планирања
- Успостављање везе између активности планирања, планског процеса и развојних проблема / тема, односно просторног и укупног развоја територије
- Разумевање методологије и оспособљавање за дизајн процеса планирања
- Овладавање знањима о основним планерским методама које се тичу:
 - Прикупљања и анализе података
 - Дефинисања планерског проблема
 - Дефинисања циљева, сценарија развоја и варијантних решења
 - Формирања предлога планског решења
 - Вредновања планског решења
 - Праћења и имплементације

оцењивање

Предиспитне обавезе	54	завршни испит	46
присуство и активно учешће у настави	14	испит/завршни лабораторат	40
колоквијум 1	20	презентација и одбрана	6
колоквијум 2	20		

Критеријуми
оцењивања:

Активно, конструктивно и континуирано учешће у настави; квалитет структуре рада/спроведеног истраживања; степен разраде; релевантност изабраних извора и података; истраживачка писменост; квалитет закључивања; квалитет презентације налаза истраживања (графика, текст и орална презентација), комплетност рада.

термински план

недеља	датум	опис тематских јединица
1		Основне информације о предмету. Појам и сврха урбанистичког планирања. Успостављање релације са урбанистичким и архитектонским пројектовањем. Модалитети деловања урбаниста и улога професије: модератор, експерт или нешто треће? Задатак 1. Развој модела урбанистичког планирања у Србији у периоду од 1945. године до 1989.
2		Улога урбаниста у креирању, доношењу и спровођењу решења/одлука о простору. Актери у процесу планирања. Профили учесника, њихови циљеви и интереси. Техничка знања и вредносни избори. Конфликти и разрешавање. Задатак 1. Развој модела урбанистичког планирања у Србији у периоду од 1945. године до 1989.
3		Процес, продукти и исходи планирања. Врсте планова: циљеви израде, садржај, примена. Критичка анализа наше праксе. Примери добре праксе и искустава планирања. Задатак 1. Развој модела урбанистичког планирања у Србији у периоду од 1945. године до 1989.
4		Развојни контекст и вредносни оквир планирања: разноликост модела, пракси и искустава планирања. Питање знања и вредности: рационални и колаборативни модел планирања. Задатак 1. Развој модела урбанистичког планирања у Србији у периоду од 1945. године до 1989.
5		Процеси и исходи планирања. Моћ и интереси у планирању Задатак 1. Развој модела урбанистичког планирања у Србији у периоду од 1945. године до 1989.
6		Дизајн процеса планирања: фазе, кораци, активности. Преглед и избор планерских метода и техника: условљеност територијом и планским контекстом. Задатак 1. Развој модела урбанистичког планирања у Србији у периоду од 1945. године до 1989.
7		Колоквијум 1. Предаја елабората, презентација и дискусија 1. задатка
8		Дискусија резултата колоквијума. Планирање за одрживи развој. Примери добре праксе и искустава планирања. Задатак 2. Развој модела урбанистичког планирања у Србији у периоду од 1989. године до данас.
9		Планирање за одрживи развој. Примери добре праксе и искустава планирања. Задатак 2. Развој модела урбанистичког планирања у Србији у периоду од 1989. године до данас.

10	Планирање са заједницом. Примери добре праксе и искустава планирања. Задатак 2. Развој модела урбанистичког планирања у Србији у периоду од 1989. године до данас.
11	О институцијама и процесу институционализације. Промене институцијалног дизајна. Примери добре праксе и искустава планирања. Задатак 2. Развој модела урбанистичког планирања у Србији у периоду од 1989. године до данас.
12	Информационе и комуникационе технологије као ново окружење планирања и развоја града. Примери добре праксе и искустава планирања. Задатак 2. Развој модела урбанистичког планирања у Србији у периоду од 1989. године до данас.
13	Колоквијум 2. Предаја елабората, презентација и дискусија 2. задатка
14	Дискусија резултата колоквијума. Инструкције за израду завршног елабората.